

LYCKSELE
KOMMUN
LIKJSJUN KOMMUVDNA

Serviceplan

Lycksele kommun

Antagen av kommunfullmäktige xxxx 2019

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	3
Kommunal serviceplan	3
Syfte.....	4
Serviceplan	4
Serviceposter och prioriteringar	5
Service	6
Utveckla landsbygden.....	7
Lycksele Kommun, befolkning, näringsliv, betydelsen av landsbygdens företag.....	8
Offentlig service.....	9
Kommersiell service.....	11
Driftsstöd till lanthandlarna.....	13
Hemsändning.....	13
Olika aktörers roller	15
Handlingsplan för Lycksele kommun 2019-2022.....	16
Kristineberg	23
Örträsk	26
Kattisavan	30
Ruskele	33

Bakgrund

För att stödja och stimulera arbetet med kommersiell och offentlig service i Sveriges gles- och landsbygder har ett Regionalt serviceprogram (RSP) tagits fram för varje län. Tillväxtverket tog fram riktlinjer hur det skulle tas fram, utifrån de behov som sedan synliggjordes togs ett program fram med handlingsplan. Målsättningen har varit att tydligt skriva vilka aktiviteter som ska göras för att nå målen. Varje år vid årsskiftet görs sedan en uppföljning och utvärdering, vilken sedan skickas till näringsdepartementet. Syftet med programmet är att de ska verka för en attraktiv landsbygd, där människor och företag kan verka och växa på gles- och landsbygder. RSP för Västerbotten har tagits fram i partnerskap med företrädare från kommunerna och Region Västerbotten. Programmet samverkar med andra regionala program exempelvis den regionala genomförandestrategin inom landsbygdsprogrammet. I vårt län är programmet en strategi för att behålla och utveckla service på landsbygd men även som en resurs för prioritering av stöd.

RSP för 2014-2020 har som övergripande mål att skapa förutsättningar för människor och företag att bo och verka i alla delar av länet genom att främja en tillfredställande servicenivå utifrån realistiska förutsättningar och inom rimliga avstånd.

Fyra prioriterade insatsområden har formulerats.

1. Olika stöd till kommersiell service
2. Samordning och samverkanslösningar
3. Ny teknik och innovativa servicelösningar
4. Ny kunskap och kompetensutveckling

Inom insatsområde ett, olika stöd till kommersiell service, finns ett tydligt mål att alla kommuner ska arbeta fram en varuförsörjningsplan, en serviceplan.

Kommunal serviceplan

I förordningen om stöd till kommersiell service är det tydligt framskrivet att stöd endast får lämnas om kommunen planerat sin varuförsörjning väl. ”Den kommun som sökande verkar i ska ha aktuell serviceplan eller översiktsplan som omfattar även serviceplanering. Stöd får lämnas endast om kommunen har planerat varuförsörjningen på ett sådant sätt att behovet av stöd kan bedömas” (6§ Förordning stöd till kommersiell service). Det har även visat sig att en serviceplan är ett bra strategiskt verktyg för att nå långsiktiga och önskade resultat för service på landsbygd.

Syfte

Syftet med serviceplanen är att ge en helhetsbild av den tillgängliga servicen, både kommersiell och offentlig, som finns på landsbygden samt ha en plan för vad som är rimlig servicenivå och hur den nivån ska upprätthållas. En aktuell serviceplan är en förutsättning för att Region Västerbotten ska ta eventuella beslut om ekonomiskt stöd till lanthandeln, eller initiativ som syftar till att behålla den servicen som en lanthandel kan erbjuda. Serviceplanen är också ett verktyg för olika aktörer som vill utveckla landsbygden och ska ses som ett komplement till kommunens översiktsplan.

Samordning mellan offentlig, kommersiell och ideell service är väsentligt och detta förutsätter ett aktivt deltagande från alla parter, inte minst kommunen. Denna serviceplan ska gälla 2019-2022, med årlig uppföljning av handlingsplanen.

Serviceplanen är öppen för revideringar utifrån vad som sker på landsbygden under perioden.

Serviceplan

I arbetet med Lycksele kommuns serviceplan har arbetet utgått från Västerbottens regionala serviceprogram samt den tidigare varuförsörjningsplanen. Uppdraget har koordinerats av en ansvarig projektledare på 50 %, placerad vid näringslivskontoret. Under 2018 har det funnits ett Processtöd för regional serviceutveckling i Västerbotten på Länsstyrelsen. Via detta stöd har kommuner fått råd och stöd i arbetet med att ta fram lokala serviceplaner. En utsedd arbetsgrupp inom Lycksele kommun med delaktighet från olika verksamhetsområden på landsbygd, som exempel äldreomsorg, näringsliv, skola och barnomsorg, kultur och fritid, LAVAB har medverkat.

Kartläggning av befintlig service har samlats in genom dialogmöten på sex olika orter inom kommunen. Kristineberg, Bratten, Knaften, Örträsk, Kattisavan och Rusksele. Dialogmötena tillsammans med resultatet från enkäten, som drygt 100 personer besvarat, har synliggjort den service som finns men även utmaningar och förbättringsområden. Sammanställning från dialogmöten och enkät, har skickats ut till de medföljande tjänstepersonerna samt övriga deltagare. Materialet har analyserats och ingår som del i serviceplanen samt har ingått som grund för dialog med externa aktörer samt tjänstepersoner inom kommunen. Sammanställningarna från enkät och dialogmöten finns bifogade. Vi har träffat de handlare som omnämns i planen.

Den statistik och flertalet bilder som redovisas i planen baseras på Pipos, ett digitalt analys och visualiseringsverktyg, som Tillväxtverket tillhandahåller. Serviceplanen har förankrats hos politiker och beslutats i kommunfullmäktige XX juni XXXX.

Kommunala avgränsningar

I Västerbottens regionala serviceprogram RSP 2018 avgränsas servicen till dagligvaror, drivmedel, betaltjänster, paket, försändelser och ombud. I Lycksele kommuns serviceplan har vi valt att använda samma avgränsningar gällande serviceutbud men vi har också valt att inkludera kollektivtrafik och bredband. I planen ingår inte detaljb beskrivningar eller åtgärder av kommunal service och verksamheter som är ålagda kommunen via lagstiftning. Kommunen har även andra styrande dokument som påverkar och behandlar servicen, exempelvis översiktsplanen.

Servicenoder och prioriteringar

I serviceplanen är Rusksele, Örträsk, Kristineberg och Kattisavan utpekade som servicenoder.

I Örträsk, i kommunens södra del, finns två butiker, Örträsk Livs i Örträsk och Örträsk handel och bensin, i västra Örträsk. I Kattisavan, efter väg E12 finns Chilla in och i Rusksele vid väg 363 finns Handlar 'n. Thornégården erbjuder ett begränsat utbud av livsmedel i Kristineberg, i dagsläget begränsat till 500 artiklar. Men även i en del av de andra orterna på landsbygden finns viss service och bidrag för exempelvis kommersiell service ska kunna komma även dessa orter till del.

Lycksele kommun väljer därför att i denna serviceplan prioritera de orter utanför Lycksele tätort som har tillgång till service i form av dagligvaruhandel och/eller drivmedel. Kommunen vill se att den etablerade servicen som finns idag bevaras och att deras ekonomiska situation stärks.

Målet med noderna är att stärka tillgången till service på landsbygd och att noderna fungerar som den naturliga mötesplatsen för omlandet. Att man gör lanthandeln till bygdens centrum för samordnad service. För att det ska bli möjligt bör kommunen kontinuerligt undersöka möjligheterna att knyta ytterligare servicefunktioner till butiksverksamheten i samråd med kommersiella aktörer.

Tillgång till livsmedelshandel, bredband, drivmedel, hälso- och sjukvård är faktorer av vikt för att vardagslivet ska fungera för människor och företag. Permanent- och fritidsboende i attraktiva boendemiljöer kan ge underlag för lokal service som butiker, skolor och kollektivtrafik. Etablering av olika verksamheter skapar arbetstillfällen och bidrar till en levande landsbygd. Lanthandeln är viktig för livsmedelsförsörjningen i en bygd samtidigt som den fyller en mycket bredare funktion, som tillgänglig mötesplats för social gemenskap. När orten tappat butiken finns det ofta inte någon naturlig träffpunkt för spontana möten mellan människor. Följden blir att det sociala livet i mycket större utsträckning måste arrangeras, i en bystuga eller genom andra mer privata aktiviteter. Lanthandeln och/eller byamacken förknippas oftast med ren kommersiell service såsom post- och paketservice, utlämning av apoteksvaror, spelombud, ombud för systembolaget samt möjligheter att ta ut kontanter. Försvinner butiken krymper oftast förutsättningarna för denna service, samtidigt som det påverkar den offentliga servicen såsom förskola, skola och äldreomsorg. Alla bitar är beroende av varandra och när den ena faller drar den oftast med sig fler konsekvenser.

Prioriteringen gör att endast servicenoder beskrivs på de ortsspecifika sidorna nedan. Att andra orter inte definieras som servicenoder betyder inte att de inte ska ha tillgång

till service. Den service som finns på orterna ska i den mån det är möjligt stärkas och Lycksele kommun ser gärna att det etableras utökad service. Kommunen ser nyetableringar, utvecklingssatsningar och innovationer inom service på landsbygden som ett prioriterat område för ett stärkt näringsliv.

Service

Olika servicebehov

Service har olika innebörd för olika människor, för vissa kan närheten till en dagligvarubutik kännas avgörande, medan andra behöver besöka arbetsförmedlingens kontor regelbundet. En skola i byn kan få barnfamiljer att flytta dit och vård- och omsorgsservicen är central för många. Andra är beroende av en fungerande paketdistribution, att kunna lämna dagskassor eller tanka fordon för att kunna starta och driva företag. Toleransnivån för hur långt man har till olika servicefunktioner är olika för olika service och olika människor. Service kopplas till många olika aktörer, företag, myndigheter och kommuner, vilket kräver olika sätt att hantera servicefrågorna på.

Ändrade köpbeteenden

Tätortshandeln och stormarknader konkurrerar om lanthandelns kundunderlag. En ökad arbetspendling och koncentrationen av service till tätorten minskar köptroheten på landsbygden, då inköpen kan samordnas med utnyttjande av annan service.

Samtidigt riskerar alltfler hushåll att inte längre klara sina inköp själva utan blir beroende av kommunen eller annan hjälp. De som exempelvis inte kan ta del av ny teknik av ekonomiska eller andra skäl, som inte har tillgång till bil för att pendla och handla, som inte får bankkort eller konto, eller som har någon funktionsvariation, riskerar att marginaliseras och ställas vid sidan av utvecklingen.

Ökad köptrohet

Om landsbygdens servicenoder har varierat serviceutbud gynnar det den lokala handlaren. Butiken blir då den centrala platsen för mer än försäljning av livsmedel, exempelvis besöksinformation, paketdistribution, olika ombudstjänster (Systembolag, Apotek, Svenska spel) vilket medför att köptroheten ökar.

Utveckla landsbygden

Lyckseles befolkningsutveckling samt strukturomvandlingen inom dagligvaru- och drivmedelsförsörjningen påverkar tillgången till service i kommunen. I centralorten, Lycksele finns brett utbud av serviceinrättningar så som Försäkringskassan, hälsocentraler, tandläkarmottagningar, Skatteverket, Polis, Apotek, bankkontor, Systembolag, Bilprovning och mycket mer.

För att utveckla landsbygden behöver frågor kring tillgång till kommersiell service (dagligvaror, apotek, post och paket), bredbands- och mobiltäckning, en väl fungerande kollektivtrafik, trygga och säkra gång- och cykelvägar beaktas. Om service och handel finns i närheten av bostadsområdet minskar behovet av transporter.

Hela kommunen bör utvecklas för att möjliggöra en god livsmiljö oberoende om människan vill bo i centrala delarna av Lycksele eller på landsbygden. Landsbygden är attraktiv genom levande byar, aktivt företagande, rikt föreningsliv och stora naturtillgångar, vilka är viktiga resurser att vidareutveckla för helheten.

På landsbygden finns efterfrågan på boendemiljöer, som kompletterar stadens utbud. En ökad inflyttning möjliggör upprätthållande av samhällsservice. För att alla delar av kommunen ska upplevas som attraktiva att bo och verka i bör strategin vara att bättra tillvara attraktiva bostadslägen, stödja bredbandsutbyggnad och värna om viktiga servicefunktioner som livsmedels- butik, kollektivtrafik och drivmedelsförsörjning.

Lycksele kommuns vision.

Lycksele – Staden i Lappland, 13 000 invånare 2040.

Lycksele är navet i Lappland där utbildning och kultur är i framkant. Lyckseles landsbygd utvecklas och är en självklar del av Staden i Lappland, lika självklart är Lycksele en del av Sápmi. Ett livskraftigt näringsliv och civilsamhälle bidrar till att utveckla Lycksele som den trygga och lagom stora staden.

Lycksele Kommun

Befolkningen

Kommunen ligger mitt i Västerbottens län, och gränsar i söder till kommunerna Bjurholm och Åsele, i väster till Vilhelmina och Storumans kommuner, i norr till Sorsele, Malå och Norsjö kommuner samt i öster till Vindelns kommun. Lycksele är den största centralorten i Västerbottens inland med en stark tradition av handel. I Lycksele kommun bor det 12228 personer (SCBs 2018-12-31) varav 6080 kvinnor och 6204 män. Av dessa bor 8669 personer i Lycksele tätort och trettio procent på landsbygden. Det bor fler män än kvinnor utanför tätorten. För boende på landsbygden är tillgången till service av stor betydelse, precis som det är för boende i tätort. Service som dagligvaror, drivmedel, betaltjänster, paket, post och ombud är viktiga. Platsen med service fyller också en viktig social funktion som mötesplats för bygdens invånare.

Näringsliv

Lycksele präglas av ett differentierat näringsliv med mycket småskalig företagsamhet. Kommunen räknas som företagstät i förhållande till sin storlek med cirka 1 300 företag. Näringslivet i Lycksele är framgångsrikt och flera företag utökar sin verksamhet och nyanställer. De största arbetsgivarna är Lycksele kommun, Västerbottens läns landsting och Kristinebergsgruvan (New Boliden). Lycksele har tillgång till en av världens bästa fiberoptiska infrastrukturer, både i tätorten och på flertalet platser på landsbygden. Besöksnäringen i Lycksele kommun är en stark och växande näring som har stor betydelse för tillväxt och utveckling och där flera besöksmål, boendeanläggningar och arrangemang bidrar till en växande turism. Företagen är motorn för välfärden i kommunen, genom dem ökar skattebasen vilket medför att det blir mer att fördela till skola och omsorg.

Landsbygdens företag är viktiga för kommunen

Utanför tätorten Lycksele finns mer än 450 företag, vilket är drygt 35 procent av Lycksele kommuns totala företagsbestånd. (uc-select) Sammanställningen är gjord så att alla företagsformer är medräknade. Företagen verkar inom flertalet branscher exempelvis handel, tjänste- och industri sektorn, besöks-och gröna näringar

Den Svenska Livsmedelsstrategin fram till 2030 har som övergripande mål att öka livsmedelsproduktionen, öka självförsörjningsgraden och på så sätt minska vår sårbarhet. De gröna näringarna som finns på landsbygden och deras försäljningskanaler är därför viktiga aktörer för att nå de nationella målen.

För alla företag på landsbygden är service av största vikt, finns inte bredband, livs-och drivmedel, tillförlitlig elförsörjning eller möjlighet att hämta/sicka gods kan det innebära att det är omöjligt att etablera eller driva företag på orten.

Offentlig service

Vård

Lycksele lasarett – ett lagom stort akutsjukhus i södra Lapplands inland- är ett av länets tre akutsjukhus med 86 vårdplatser. Upptagningsområdet är Västerbottens inland och fjälldistrikt. Upptagningsområdet, som har 40 000 invånare, är till ytan lika stort som Schweiz. Diagnostiskt center för hela Västerbotten finns i Lycksele, de tar emot personer som är svåra att diagnostisera och gör omfattade utredningar. Lasarettet bedriver akutsjukvård och förlossningsverksamhet. Överviktskirurgi, ljumskbrock och höftoperationer är en länsverksamhet. Vid Lycksele lasarett är också landstingets ambulanshelikopter stationerad. Länsdelssjukhuset i Lycksele har närmare 600 anställda.

Lycksele kommun ingår sedan våren 2019 i Närsjukvård Södra Lappland, tillsammans med Storuman, Sorsele, Malå, Vilhelmina, Dorotea och Åsele kommun. Målet för den nya organisationen är bland annat att sjukvården ska finnas närmare människorna. Detta ska exempelvis ske med hälsocentraler/sjukstugor och genom GMC, Glesbygdsmedicinskt centrum. Den nya organisationens är i uppbyggnadsfasen och har i början på 2019 exempelvis rekryterat verksamhetschef.

Äldreomsorg

Hemtjänsten har grupplokaler i Blåvikssjön, Rusksele och Örträsk. I Örträsk finns även ett särskilt boende med nio platser. I dagsläget är det 335 människor i Lycksele kommun som har hemtjänst, de allra flesta är över 65 år gamla. 250 personer har hjälp fem gånger varje dag och nattpatrullen utför ungefär 100 besök per natt. Det finns även fem trygghetskameror utplacerade för att ge trygghet och tillsyn.

Befolkningens ålder ökar så behoven blir större samtidigt som kvarboendet ökar eftersom de flesta vill bo kvar hemma så länge som möjligt.

Barnomsorg och skola

Det finns förskolor och skolor på flera orter utanför Lycksele tätort. Målsättningen är att skolorna ska finnas kvar men avgörande är barn/elevunderlag. Även kompetensförsörjningen inom förskola och skola är en stor utmaning. Knaften är en ort som de närmaste åren har stark barn- och elevutveckling.

Kristineberg – Skola med förskoleklass - åk 3 från åk 4 går eleverna i Malå
Förskolan, Gruvan

Rusksele – Skola med förskoleklass - åk 2
Förskola

Umgransele – Skola med förskoleklass - åk 3
Förskolan, Grantoppen

Knaften – Skola med förskoleklass – åk3

Förskola

Örträsk – barnen går skola i Bjurholm

Förskola

Buss och tåg

Kollektivtrafiken är mest frekvent via Europaväg 12. Där avgår det åtta bussturer Lycksele-Umeå under vardagar, fem avgångar med tåg. Från Lycksele till Hemavan finns det sju olika avgångar, samt ytterligare en tur under fredagar.

Övrig stomtrafik finns mellan Lycksele-Örträsk, Lycksele-Malå, Lycksele-Bjurholm, Lycksele-Vilhelmina, Lycksele-Åsele, Lycksele-Sorsele och Lycksele-Norsjö-Skellefteå.

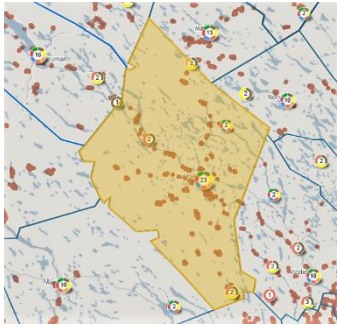
Det pågår ett utvecklingsarbete för elektrifiering av Tvärbanan. Den trafik som idag går mellan Hällnäs och Storuman är dieseldriven. Det finns många vinster med att elektrifiera banan då gods- och persontransporterna skulle bli både effektivare, stabilare och dessutom mycket bättre för miljön.

Anropsstyrda

Ringbilar, kompletterar stomtrafiken. De turerna är anropsstyrda, vilket innebär att du senast kvällen innan du vill åka ska göra en förbeställning. Det finns ungefär tjugosju anropsstyrda turer vilket gör det möjligt att åka kollektivt från flertalet mindre orter, några går dock endast vissa dagar under veckan. På dialogmötena framkom generellt en önskan kring fler avgångar. Att ha möjlighet att ta bussen till arbetet. Äldre utan möjlighet att köra själv, efterfrågade en "mitt på dagen" tur som skulle möjliggöra ett lagom långt besök i tätorten Lycksele.

Länstrafiken

För upphandlingen av linjetrafik via Länstrafiken är förslaget att kvarstå vid dagens inriktning och ambitionsnivå – där trafikens huvudsakliga syfte är att säkerställa grundskolelevers resor till och från skolan. De nuvarande avtalen med Länstrafiken är sex år långa. Utöver det upphandlar kommunen på egen hand skolskjutsar med taxi. Det innebär snabbare process och avtal som löper normalt på 3-4 år. Eftersom busstrafiken i stort är baserad på skolbarnens behov av skolskjuts, innebär det att det på många sträckor avgår en buss på morgonen in till tätort samt en buss tillbaka på eftermiddagen när barnen slutat sin skoldag. Bussen trafikerar inte helger och inte heller vid skollov. Det innebär att många, exempelvis äldre anser att det blir för många timmar för en shoppingresa men det är för kort spann mellan resorna för att möjliggöra heltidspendling.

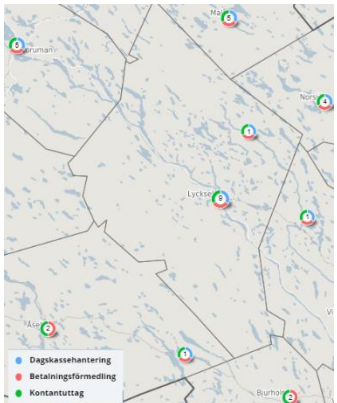

Bredband/fiber

Fiberbaserade områdesnät finns idag i cirka 60 byar eller orter i Lycksele kommun. Det finns också sträckor exempelvis efter de större vägarna med redan dragen fiber där fler kan välja att ansluta sig. Men det finns också mindre områden som saknar fiber/bredband, områden som är i behov av ett utbyggt fibernät. Kommunen deltar sedan flera år tillbaka i det regionala samarbete som leds av Region Västerbotten/AC-Net. För Lycksele kommun är det en viktig utvecklingsfråga att öka tillgången till bredband. Stora delar av samhället är uppbyggt kring digital struktur, med digitala tjänster och service. Senaste programperioden avslutas 2020, de projektpengarna är slut men det kommer nya programperioder. Projektpengar som gör det billigare för intresserade att ansluta sig till bredbandsnätet.

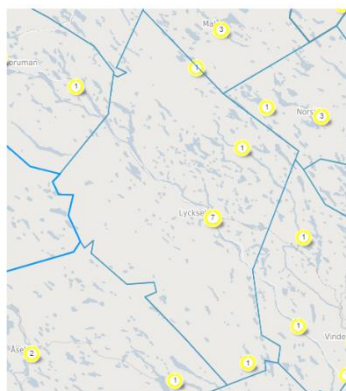
Kommersiell service

Betalningsförmedling, dagskassehantering, kontantuttag

Med betalningsförmedling menas fysiska platser där kontanta inbetalningar eller transfereringar från konton kan göras till en annan mottagare. De serviceformer som ingår är bankkassa samt tjänst mot bankkonto. I dagsläget finns servicen betalningsförmedling, kontantuttag, dagskassehantering i Rusksele och Lycksele tätort inom Lycksele kommun.

Utanför kommunens gränser så erbjuder Malå, Norsjö, Åmsele, Storuman och Fredrika samma service medan det i Åsele och Bjurholm saknas möjlighet att lämna in sin dagskassa.

Tillgång till
Postkontor/
postombud för
paket

Post och postombud för paket

Östra och södra delen av kommunen har tillgång till postkontor/postombud för paket.

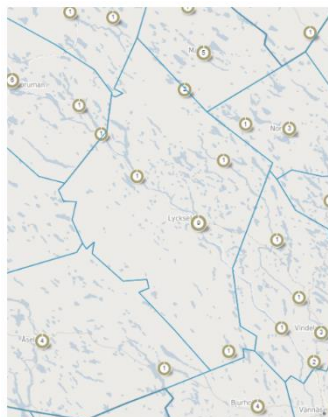
Den servicen finns utanför tätorten i Örträsk, Rusksele och Kristineberg. Att skicka och hämta gods är en viktig service för alla, boende och företag. Det är också viktigt att ha möjlighet att välja var du ska hämta ditt paket. Vissa företag erbjuder sina kunder möjlighet till det.

Bussgods

Handlar 'n är in- och utlämningsombud för bussgods i Rusksele. Där är det möjligt att in/utlämna gods upp till pall, vilket är tyngsta och största nivån. I Kristineberg finns Autotjänst med samma service. Örträsk Livs HB är ombud i Örträsk men hanterar endast mindre gods, för större gods hänvisas kunderna till Bjurholm. Exempelvis Kattisavan, Umgransele, Knaften och Bratten hänvisas till Lycksele tätort.

Drivmedel, diesel, bensin, etanol och biogas

Drivmedel som bensin och diesel finns på fem platser inom kommunen. Rusksele, Kattisavan, Kristineberg, Örträsk och Lycksele.

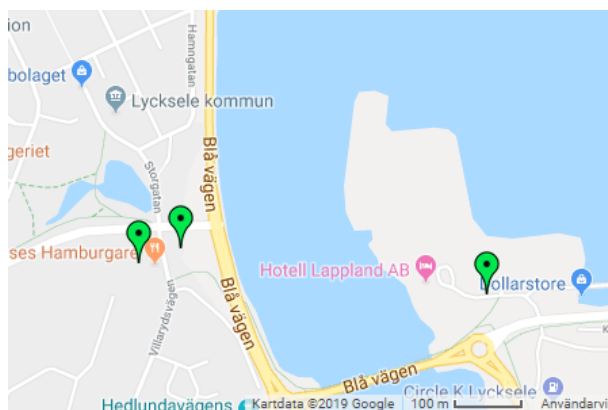

Drivmedel
Lycksele kommun
samt intilliggande
kommuner

Etanol, E85 finns att tillgå på fyra olika stationer inom Lycksele tätort.

Närmaste platsen att tanka biogas är i Skellefteå.

El-laddning

I dagsläget är det endast möjligt att ladda sin el-bil i Lycksele tätort, vid Hotell Lapland

samt vid Frasses med det pågår förstudier med målsättning att laddning ska kunna ske på flera platser inom tätort men även på landsbygden.

Driftsstöd till lanthandlarna

Stöd finns kopplat till det regionala serviceprogrammet och går att söka för små dagligvarubutiker i särskilt utsatta glesbygder. Ansökan för stöd görs till Region Västerbotten. Syftet är att upprätthålla vardagsservice i serviceglesa områden. Kriterierna för att få stöd är exempelvis att butiken är beläget mer än 10 km från ett annat försäljningsställe, har fasta lokaler och nettoomsättning på högst elva miljoner för dagligvaror. Dagligvaror avser grundläggande varor såsom livsmedel, drycker, tobak och hushållsartiklar som konsumenterna köper flera gånger i veckan. Mångsidigt utbud innebär minst 1000 artiklar, varav varugrupperna mejeri, charkvaror, ägg, färskt bröd, frukt och grönsaker bör finnas representerade. För butiker med omsättning under 2 miljoner kronor kan avsteg göras från ovanstående definition av mångsidigt utbud.

Hemsändning

Ersättning för hemsändning syftar till att säkerställa tillgången till service för invånarna på landsbygden. Ersättningen innebär att en handlare eller annan aktör på landsbygden kan erhålla ersättning för hemsändning av varor till ett hushåll högst två gånger per vecka. Idag ersätter Lycksele kommun aktören med 200kr, där 50 % eller maximalt 100kr finansieras av Region Västerbotten och 50 % av kommunen. För att ett hushåll ska få varuhemsändning med kommunalt bidrag måste det finnas dokumenterad svårighet att göra inköp på egen hand.

Ersättning för hemsändning kan också innebära att butiken eller annan aktör kör kunderna till butiken så att de får handla på egen hand. När kunderna kommer till butiken får de också ett socialt utbyte med andra kunder och personalen i butiken. Inköpsresor har ännu inte prövats inom Lycksele kommun.

Fem butiker sköter för närvarande hemsändningen inom Lycksele kommun. HB Jonssons Livs i Gargnäs, 363:an Restaurang och Livs i Rusksele, Chilla Inn i Kattisavan, Örträsk Livs och Örträsk Handel och bensin i Örträsk. 60 personer hade beviljats servicen och de stod för drygt 2500 försändelser under 2018. Servicen ges nästan uteslutande till äldre människor, de flesta över 80 år som antingen saknar bil och/eller inte längre kan köra.

Handlaren eller annan aktör (exempelvis förening) som distribuerar dagligvaror till hushåll i kommunens gles- och landsbygd gör ansökan genom att skicka den till Lycksele kommun.

Rekommendationer från Region Västerbotten avseende hemsändning

Varje kommun kan fastställa riktlinjer för sin varuhemsändning.

Region Västerbotten lämnar följande rekommendationer till kommunerna när stöd ska sökas för kommersiell service i form av hemsändningsbidrag:

För vem	Fast boende om ingen i hushållet kan ta sig till butiken
Var	Där servicen är gles (inte inom centralorten)
Från/till	Hemsändning ska ske från närmaste butik. Inte hemsändning från tätortsbutik till område som betjänas av annan dagligvarubutik som har hemsändning.
Avstånd	Ingen speciell avståndsgräns - istället efter behov
Av vad	Hemsändning av dagligvaror
Antal	Högst två leveranser per vecka och hushåll
Hur	Handlarens eget fordon, annat inhyrt eller på annat sätt
Hur mycket	Varje kommun bestämmer nivån på utgiften för hemsändning och/eller vid inköpsturer anordnade av kommunen
Annan avgift	Kommunen kan lämna information till butiken/handlaren om rätten att ta ut egen avgift direkt från kunden vid varje hemsändningstillfälle

Olika aktörers roller

Tillväxtverket-landsbygdsprogrammet

- Projekt som vill testa nya innovativa servicelösningar kan söka projektmedel från Tillväxtverket, landsbygdsprogrammet. Prioriterade områden finns i [Tillväxtverkets landsbygdsprogram](#).

Länsstyrelsen

- Länsstyrelsen ansvarar för stöd inom landsbygdsprogrammet, så som investeringsstöd för service på landsbygden, småskalig infrastruktur, samlingslokaler och andra typer av stöd till landsbygden.
- Ansvarar för stöd till grundläggande betaltjänster

Region Västerbottens roll

- Region Västerbotten ansvarar för hanteringen av stöd, så som hemsändningsbidrag, servicebidrag och driftsstöd till särskilt utsatta glesbygdsbutiker.
- Det är Region Västerbotten som har ansvar för att ta fram och genomföra regionalt serviceprogram i Västerbotten.

Kommunens roll

- Genomföra serviceplanens åtgärder i samverkan med berörda förvaltningar och andra aktörer.
- Bevaka dagligvaruförsörjningens utveckling inom Lycksele kommun.
- Bistå butiksägaren vid ansökningar om projektstöd, stöd för kommersiell service samt vid kontakt med myndigheter.
- Stödja lokala utvecklingsprojekt.
- Erbjuder hemsändningsbidrag till butikerna.
- Regelbunden dialog med handlare, företagare och befolkning kring aktuella service-frågor. Information och kompetensutveckling till övriga förvaltningar.

Butikens roll

- Att företagsekonomiskt driva butiken på bästa sätt.
- Erbjuder hemsändning till kunder med behovsavtal.
- Föra dialog med och delta i Region Västerbottens och kommunens utvecklingsinsatser.

Handlingsplan för Lycksele kommun 2019-2022

Årlig uppföljning av handlingsplanen.

ÅTGÄRD	ANSVAR
Årlig träff med handlarna på servicenoderna. • Information till butiker avseende möjlighet till hemsändningsbidrag • Informera om möjligheten att, inom ramen för hemsändningsbidraget, genomföra inköpsresor till närmaste lanthandel • Information om driftsstöd till utsatta glesbygdsbutiker	Verksamhetschef, Samhällsbyggnad
Informera äldre som behöver hjälp med livsmedelsinköp om möjlighet att söka bistånd för hemsändning/inköpsresor	
Inkludera serviceplanen i övriga kommunala planer och program.	Kommunchef och samtliga verksamhetschefer.
Utveckla upphandlingspolicyn med målsättning att öka inköp från mindre leverantörer och lanthandlare. För att på så sätt minska transporter och främja lokala producenter. "skafferimetoden"	Administrativ chef Verksamhetschef Samhällsbyggnad
Utreda samnyttjande för samhälls-information, när informationspunkterna installerats hos handlarna, genom projekt Välkommen till bygden.	Administrativ chef, verksamhetschef Samhällsbyggnad i samråd med verksamhetsledare vid Gold of Lapland samt handlarna.
Prioritera bredbandsutbyggnad. Bevaka möjligheter för finansiering för ytterligare bredbandsutbyggnad.	Verksamhetschef Samhällsbyggnad
Fortsatt dialog med energileverantörer med målsättning att kraftigt minska el-avbrott	Verksamhetschef Samhällsbyggnad
Stödja initiativ för att hitta nya lösningar på service och utveckling av orterna på landsbygden.	Kommunchef och samtliga verksamhetschefer.

Avstånd till närmaste butik med dagligvaror

(exempel)

Norrbäck med omland, är geografiskt placerad nära kommungränsen mot Vilhelmina och de boende har Kattisavan med Chilla Inn som den närmaste lanthandel, dit är det 36 km. Näst närmaste dagligvarubutiker finns i Lycksele tätort dit avståndet är 56 km.

Norrbybergsborna med omland har även de kortast avstånd till lanthandeln i Kattisavan, 26 km bort. Den näst närmast lanthandel, dock ej med fullsortiment finns i Kristineberg 28 km bort.

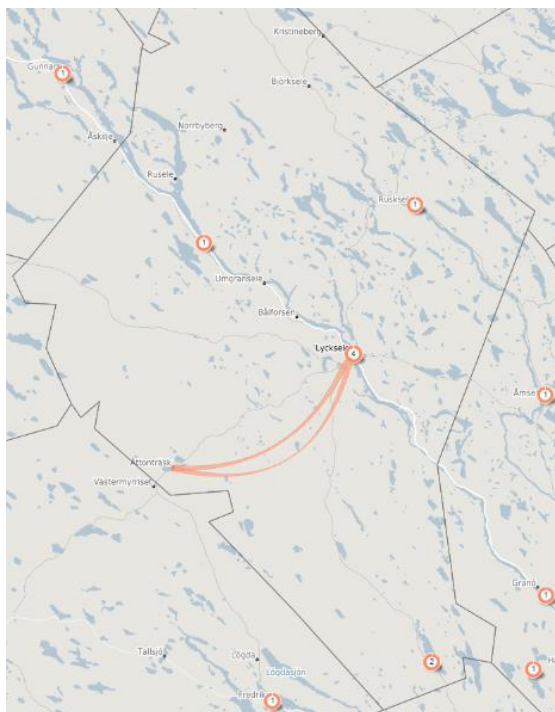

Den närmast livsmedelsbutiken för Norrbäck med omland ligger i Kattisavan. De näst närmsta i Lycksele tätort.

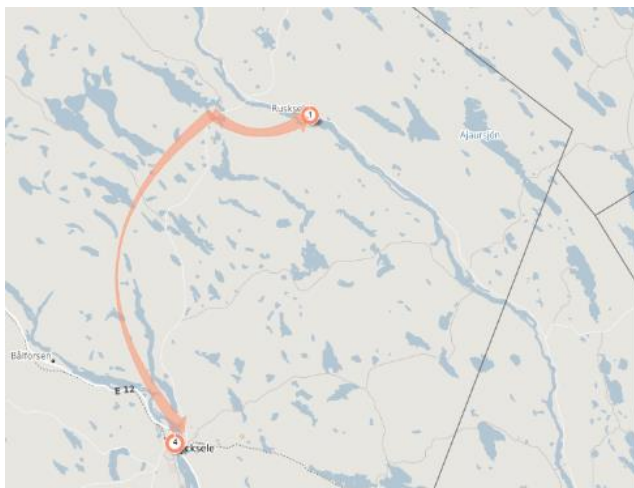
Norrbybergsborna med omland har kortast avstånd till lanthandeln i Kattisavan, den näst närmaste finns i Kristineberg

Efter väg 365, Åselevägen ligger byn **Åttonträsk**. De boende i byn med omnejd har sin närmaste dagligvarubutik i Lycksele tätort. Avståndet dit är 38 km.

Åttonträskborna med omland hittar de närmast placerade butikerna med dagligvaror i Lycksele tätort

Ruskträskborna med omland har 8 km avstånd till Rusksele, där det finns lanthandel med dagligvaror och drivmedel, den näst närmaste orten är Lycksele på 27 km avstånd.

Ruskträsk har sin närmaste dagligvaruhandel i Rusksele, näst närmaste i Lycksele

Lanthandelns betydelse

När en ort blir utan butik så innebär det stora konsekvenser för boende, företag och miljö. Fler människor skulle få betydligt längre till närmaste dagligvarubutik, CO2 utsläppen skulle öka. Servicen blir betydligt försämrad. Förutom detta skulle orten och omlandet minska i utvecklingsmöjligheter. Orter som mister sitt serviceutbud blir mindre attraktiva för inflyttning.

*Konsekvens analysen baseras på Tillväxtverkets analysverktyg PipoS:
Hur många personer boende i upptagningsområdet som befinner sig i de olika tillgänglighetskategorierna vid utgångsläget respektive när alla genomförda förändringar i servicestrukturen tagits hänsyn till i scenariet.*

Beräkningen av förändring koldioxidutsläpp per år. PipoS-verktyg beräknar att en person i genomsnitt gör 0.12 resor tur och retur med bil per dag för ändamålet "service och inköp" och att detta innebär att en person i genomsnitt gör $0.12 \cdot 365 = 43.8$ resor tur och retur per år för ändamålet "service och inköp". Vidare antar vi att beläggningen av antal personer per bil är 1,73 och att en personbils utsläpp av koldioxid i landsbygd är 0,13 kg per kilometer⁴. Mera info:

https://www.trafa.se/globalassets/statistik/resvanor/2016/rvu_sverige_2016-reviderad-7-juli.pdf, Tabell 5 3 https://www.trafa.se/globalassets/pm/2019/pm-2019_1-transportsektorns-samhallsekonomiskakostnader_bilagor.pdf, Tabell 1.3 4

<https://www.trafikverket.se/contentassets/3c85ef29f30b4f58aa895dc52efbb14a/handbok-for-vagtrafikensluftfororeningar/kapitel-6-bilagor-emissionsfaktorer-2017-2020-2030.pdf>,

Örträsk

Om Örträsk skulle bli helt utan dagligvarubutik får det konsekvenser. Analys för orten Örträsk visar detta:

Antal personer	Distans till butik
85	10-20km
355	20-25
177	25-30
105	30-40
9	Mer än 40 km

Det innebär att transportbehovet ökar med 7633,8 km eftersom 411 personer i snitt får 18,6 km längre till service. Utsläppsmässigt innebär det en ökning av koldioxidutsläpp med 1504 kg

Kattisavan

Om Kattisavan skulle bli utan dagligvarubutik får det konsekvenser. Analys av orten Kattisavan visar detta

Antal personer	Distans till butik
69	10-20km
93	20-25
77	25-30
211	30-40
52	Mer än 40 km

Det innebär att transportbehovet ökar med 7734,8 km eftersom 502 personer i snitt får 15,4 km längre till service. Utsläppsmässigt innebär det en ökning av koldioxidutsläpp med 1524 kg

Rusksele

Om Rusksele skulle bli helt utan dagligvarubutik får det konsekvenser. Analys för orten Rusksele visar detta: Det innebär att transportbehovet ökar med 12663,9 km eftersom 618 personer i snitt får 20,5 km längre till service. Utsläppsmässigt innebär det en ökning av koldioxidutsläpp med 2495 kg

Antal personer	Distans till butik
17	10-20km
20	20-25
121	25-30
445	30-40
15	Mer än 40 km

Kristineberg

I dagsläget finns Thornégården i Kristineberg, en mindre butik med ungefär 500 artiklar. Även kallad dagligvaror ej fullsortiment. De arbetar för att bli en lanthandel med fullsortiment vilket skulle innebära bättre servicetillgänglighet för många i Kristineberg och omlandet.

Servicen i Kristineberg skulle öka med en butik med fullt sortiment, koldioxidutsläppen minska. Analys för orten Kristineberg visar detta:

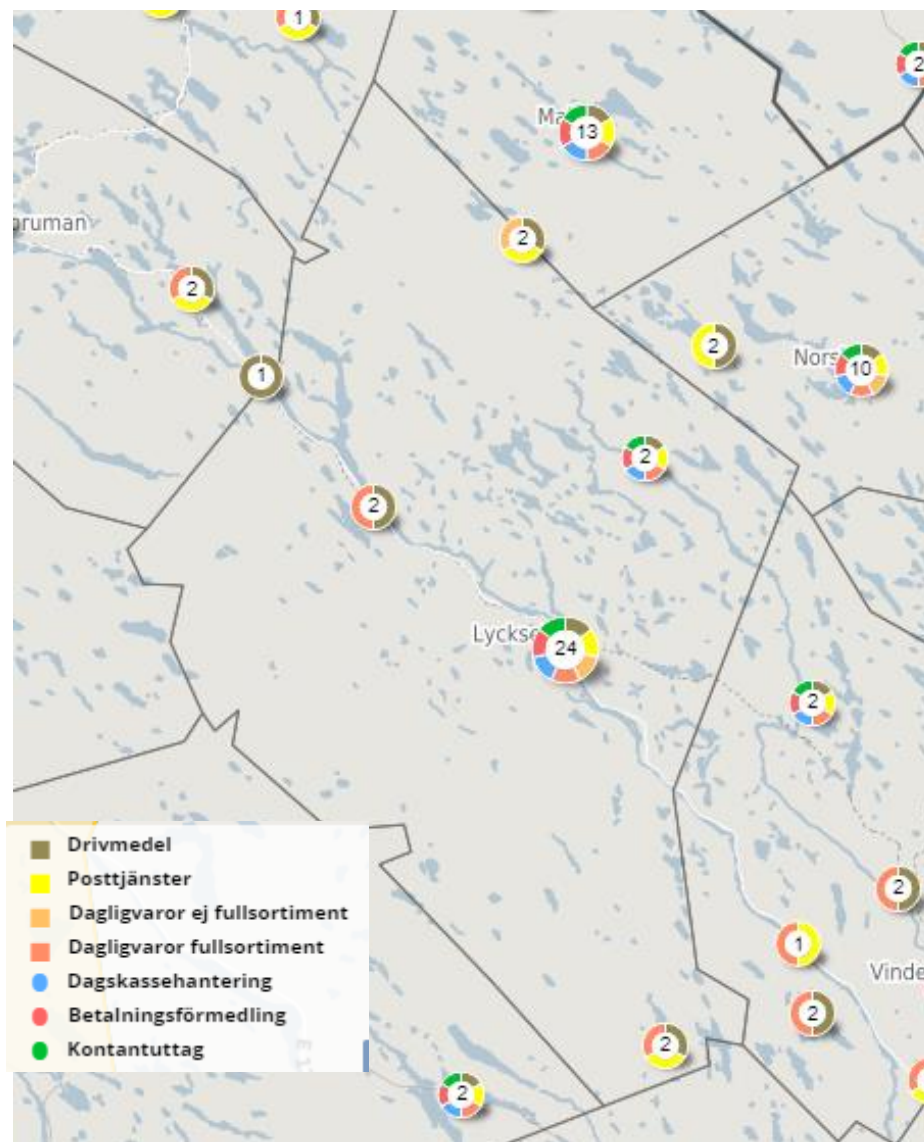
Antal personer	Distans till butik	Antal personer nuläge
275	10-20km	82
85	20-25	100
15	25-30	362
-	30-40	91
-	Mer än 40 km	-

Notera att tabellen ovan jämför Kristineberg utan butik kontra med en fullsortiment butik, i realiteten är det så att det redan i dagsläget kan göras kompletterande inköp hos Thorégården. Om en butik med fullt sortiment fanns i Kristineberg skulle transportbehovet minska med 9749 km eftersom 635 personer i snitt får 15,4 km kortare för att handla livsmedel. Utsläppsmässigt innebär det en minskning av koldioxidutsläpp med 1921 kg

Ortsvis beskrivning

Här nedan kommer en presentation av servicenoderna, de orter som idag har en livsmedelsbutik och/eller drivmedel på orten

Kristineberg	Örträsk
Rusksele	Kattisavan

Kristineberg

Kristineberg ligger i norra delen av Lycksele kommun. På gränsen till Malå kommun. Närmaste tätort är Malå som ligger 26 km bort. En radie på 10 km från Kristinebergscentrum visar att det bor 445 personer inom det området. Könsfördelningen visar att 47% är kvinnor och 53% är män.

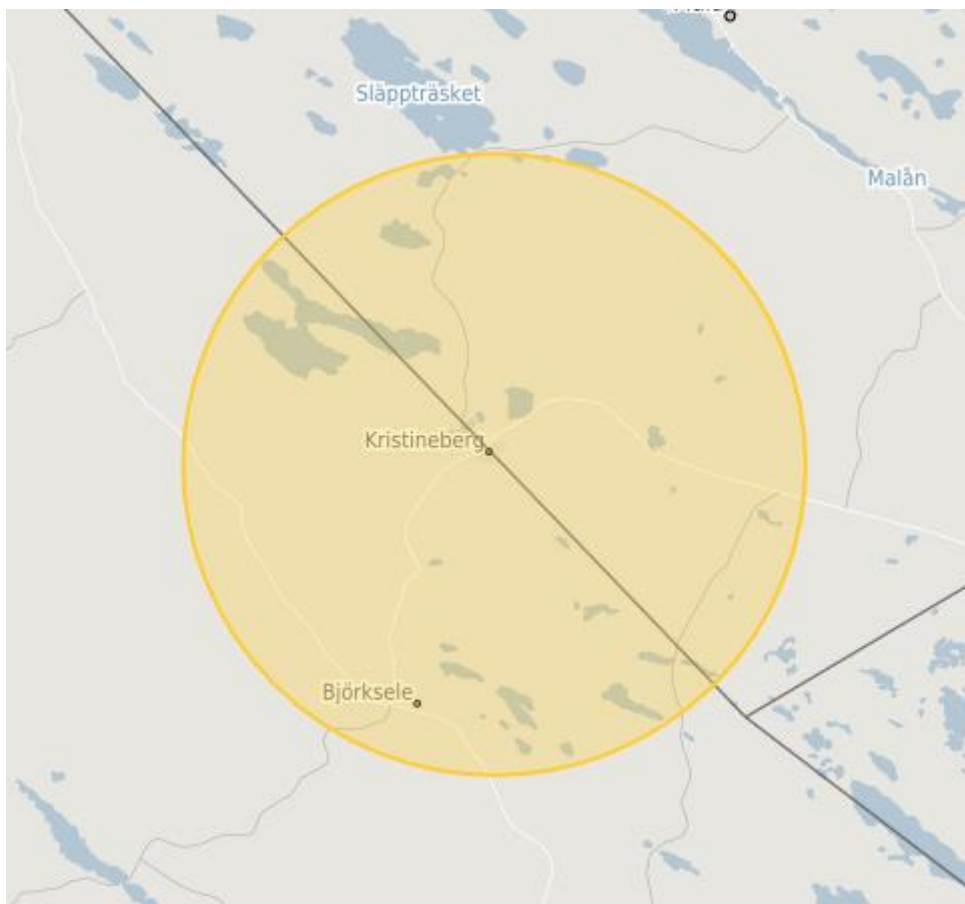
Åldersfördelningen är:

4% över 80 år

27% är 65-80 år

53% är 20-65år

16% är 0-20år.

KRISTINEBERG	2018
Thornégården, kristinebergs fritid ekonomiska förening Butiksansvarig Elin Bystedt, 45 769608-4495	
Livsmedelsbutik, dagligvaror ca.500 artiklar (Leverantör Axfood)	X
Post - pilot	X
Ta ut kontanter	X
Ombud Apotek	-
Ombud Systembolag	-
Svenska Spel / ATG	-
Bussgods	-
Paketutlämning	X
Erbjuder hemsändning	-
Café	X
Restaurang	X
Hotell/Vandrarhem	X
Drivmedel	X
Simhall	X
Idrottsanläggning	X
Församlingshem/Möteslokal	X
Ungdomsgård	X
Förskola	X
Skola förskola-åk 3 (fr åk-4 till Malå)	X
Bibliotek, bokbuss	X

Lycksele kommuns största privata arbetsgivare finns i Kristineberg. Gruvan, Boliden mineral som ägs av Boliden Ab och har ungefär 250 anställda. Kristineberg fritid ekonomisk förening har stort engagemang på orten men där finns även andra föreningar, IFK som ansvarar för skoterspår, slalom, skidspår med elljus, isbana och fotbollsplan. Kristineberg har också en boulebana. Vävstugan, S-förening, PRO- och jaktvårdsförening är andra föreningar i Kristineberg.

I Kristineberg finns förskola och grundskola åk 1-3, elever i årskurs 4-9 bussas till Malå. På orten finns också ett minibibliotek samt bokbuss som kommer med jämna intervall. Bokbussen trafikerar också Vindelgransele och Björksele. Bokbussen värderas högt.

Autotjänst är ett företag i Kristineberg med sex anställda som servar gruvan med underhåll och reparationer men även andra med service på exempelvis bilar, hos dem finns också möjlighet att hämta och lämna bussgodis.

Kristineberg Fritid Ekonomisk Förening är en viktig aktör i Kristineberg. De driver Underjordskyrkan Fritidscentrat, Ungdomsgården Lyktan, Thornégården och en fjärrvärmeanläggning. Föreningen sköter om byns grönytor och under hösten fixade de, i samarbete med kommunen, till några tomter för att förenkla sommarskötseln. Föreningen ansvarar även för städ/skottning vid lilla återvinningscentralen och har städuppdrag.

Föreningen har fem anställda (3,75 tjänster), under Underjordskyrkans högsäsong har de även tre guider och under ett par veckor en extra hjälp med grönyterna. Utöver det läggs det ner många timmar per år i ideellt arbete, främst av föreningens styrelse men även av medlemmar i föreningen som exempelvis hjälper till på simhallen, med fjärrvärmeanläggningen, taks-skottning samt snöskottning på helger.

Thornégården har vandrarhem med 11 rum, restaurang och minilivs. Fritidscentrat består av gym, simhall samt sporthall som har aktiviteter för både vuxna och barn. Ungdomsgården har öppet två kvällar varje vecka. Restaurangen serverar lunch vardagar och under september - maj även middagar på fredagar. De levererar mat till skolan/förskolan, har en del catering, tårtbeställningar, middags-bokningar vid exempelvis födelsedagar och sedan våren 2018 har de fullständiga serveringsrättigheter. December 2018 fick orten ny efterlängtat drivmedelsstation med bensin och diesel vilket till stor del är föreningens förtjänst.

Efter påtryckningar har Posten utsett Thornégården till ett pilotprojekt och planerar att låta dem dela ut paket, trots att mängden paket är mindre än deras ramverk medger. Det innebär att de boende i Kristinebergsområdet kommer att ha möjlighet att hämta paket från posten på orten, dock inte skicka paket. Däremot utgår ingen ersättning till föreningen för deras arbete, vilket annars är det normala. Så avtalet med posten är inte ekonomiskt lönsamt.

Örträsk

Örträsk ligger i södra delen av Lycksele kommun. Närmaste tätort är Bjurholm som ligger 53 km bort.

En radie på 10 km från Örträskcentrum visar att det bor 268 personer inom det området.

Könsfördelningen

visar att 51% är män, 49% kvinnor.

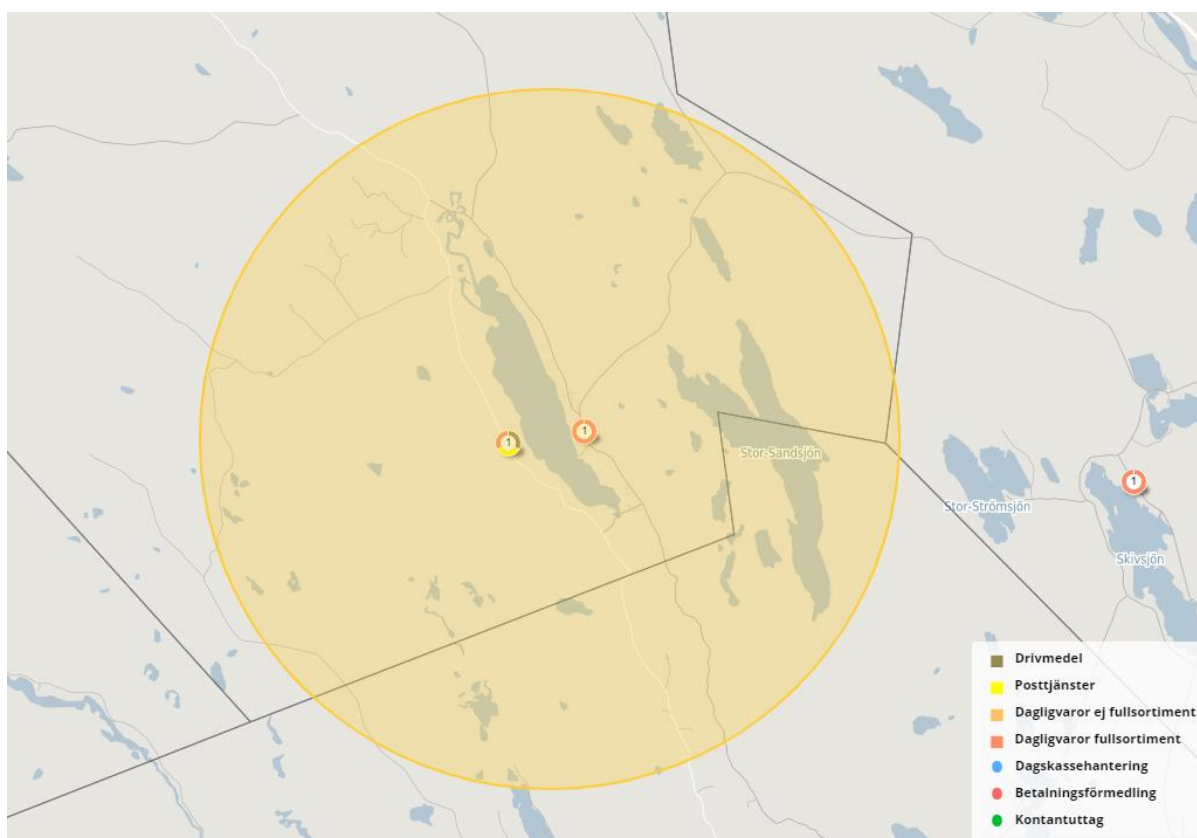
Åldersfördelningen är:

11% över 80 år

32% är 65-80 år

44% är 20-65år

12% är 0-20år.

ÖRTRÄSK 2018	V. Örträsk	Örträsk
Dagligvaruhandel - fullsortiment	Örträsk Handel & Bensin AB (Leverantör ICA) 556400-6939	Örträsk livs HB (Leverantör Axfood) 916981-5587
Post	X	X
Ta ut kontanter	X	X
Ombud Apotek	X	X
Ombud Systembolag	-	X
Svenska Spel	ATG	X
Bussgods	X	X
Paketutlämning	X	-
Erbjuder hemsändning	X	X
Drivmedel	X	-
Fiskekort	X	X
Restaurang, Pärlan	X	X
Frisör	X	X
Fotvård	X	X
Gym	X	X
Fotbollsplan, isbana	X	X
Församlingshem/Möteslokal	X	X
Förskola, Öringen	X	X
Skola förskola-åk 3	X	X
Äldreboende	X	X
Bokbuss	X	X
Handikappanpassat fiske	X	X

Örträsk med omland flera föreningar

Örträskbygdens intresse och hembygdsförening, Öre-långsele idrottsförening, Vargträsk hembygdsförening, Örträsk sportklubb, Långsele intresseförening, ÖreLångsele FVO och Sportfiskeklubben SPÖ är exempel på föreningar i eller i närheten av Örträsk.

Föreningen SPÖ är aktiv med fisketävlingar både under vinter- och sommartid. På orten finns anpassade fiskeplatser för personer med funktionsvariation. Öreälven är mycket populär både som fiskeplats men även uppskattad som kanotled. Det pågår ett projekt att färdigställa en vandringsled runt Örträsksjön. Vid hembygdsgården finns, bagarstuga för tunnbrödsbakning och "Erik Larsgården", en gammal byggnad återställd i ursprungligt skick. Här finns även skvaltkvarnen, sommarladugården, slätterkojan och härbret från 1684. Det finns också rum med vandrarhemsklass att hyra i skolan, två enkelrum samt ett fyrbäddsrum.

Kommersiell service

I Örträsk samt i Västra Örträsk finns två butiker med dagligvaror. En på varje sida av Örträsksjön. Handlar 'n i Örträsk samt Ica i Västra Örträsk som även har drivmedel. Handlarna lyfter att de skulle behöva ett ökat kundunderlag för att ha chans att utvecklas. En annan faktor som försvårar för dagligvarubutikerna på orten är Region Västerbottens regelverk för utbetalning av driftstöd vilket kräver tio kilometers avstånd mellan butikerna. Eftersom avståndet mellan butikerna i Örträsk är mindre än så får ingen av dem del av stödet. Det påverkar så klart lönsamhet och utrymme för investeringar. Positivt är det att Länsstyrelsen (numera Region Västerbotten) trots det delat ut en mindre del av stödet, detta under hösten 2018. Ansökan från butikerna fanns, kommunens näringslivskontor har sedan gjort ett yttrande och betonat betydelsen av butikerna, att det är av högsta prioritet för områdets service. 2018 fanns lite medel kvar hos Länsstyrelsen efter ordinarie driftstödsutbetalning. Det kommer nu Örträskbutikerna tillgodo, vilket blev mycket uppskattat.

I Örträsk finns flertalet företag utöver lanthandlarna. Örträsk taxi, Bo's traktortjänst AB och Edvinsson skogsvård AB är tre exempel på företag med anställd personal. I Örträsk finns också en gårdsbutik, Bränna Gård som erbjuder bland annat lammkött, fårskinn och hantverk av fårskinn. På orten finns även frisör och fotvård. Restaurangen Pärlan serverar dagligen lunch till restaurangbesökare och dessutom till förskola och det särskilda boendet.

LYBO har hyresfastigheter i Örträsk, ett hyreshus med åtta hyreslägenheter samt Öregården med tio lägenheter som blockhyrs av socialförvaltningen för uthyrning till personer med behov av särskilt boende. En del av den blockhyrda delen av fastigheten innehåller lokalen där restaurangen Pärlan är lokaliserad.

Förutom föreningarnas aktiviteter för barn och unga anordnar Ateljé AM kvällsaktiviteter för barn i åldrarna 6-13 år.

På dialogmötet lyftes att det var problem med paket och godsleveranser. Utkörning sker oftast en gång per vecka, vilket innebär att väntan på gods kan vara lång. Det verkar också finnas en ovilja hos de utkörande företagen att byta levereringsort, exempelvis till Bjurholm för att företagen själva ska ha möjlighet att komma åt varorna tidigare.

Kattisavan

Ligger i nordvästra delen av Lycksele kommun intill Europaväg 12. Närmaste tätort är Lycksele som ligger 33 km bort.

En radie på 10 km från Kattisavanscentrum visar att det bor 200 personer inom det området. Könsfördelningen visar att de är 51% är män, 49% kvinnor.

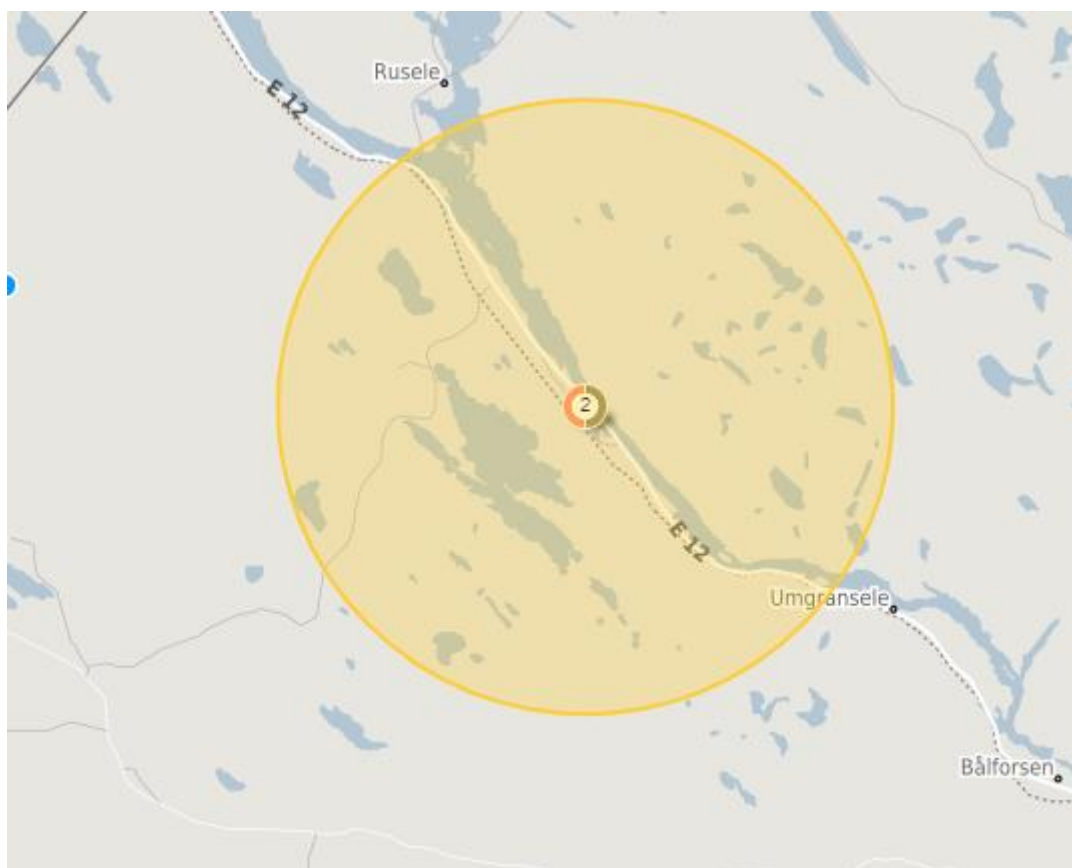
Åldersfördelningen är:

8% är över 80 år

28% är 65-80 år

48% är 20-65år

17% är 0-20 år

Kattisavan	2018
Chilla inn 559144-2933 Ulrica Thorén	
Livsmedelsbutik, dagligvaror (Leverantör Meningo)	X
Post	-
Ta ut kontanter	X
Ombud Apotek	-
Ombud Systembolag	-
Svenska Spel + ATG	X
Bussgods	-
Paketutlämning	-
Erbjuder hemsändning	X
Drivmedel	X
Café	X
Restaurang	X
Camping/vandrarhem	X
Möteslokal	X
Bokbuss	

Kattisavan

Att bo i Kattisavan innebär att du är omgiven av vatten och naturskön natur. Kattisavan är belägen väster om sjön med samma namn. Vintertid finns fina, milslånga skoterspår. Under vintermånaderna anordnar Chilla Inn skotercafé, vilket lockar omlandets skoteråkare. Sommartid finns fina fiskevatten i närområdet men faktumet att du bor intill en Europaväg gör att det är möjligt att dagspendla exempelvis till och från tätorter som Lycksele eller Storuman. Avgångarna med buss är förhållandevis många. Kattisavan har en välbesökt camping med stugor, platser för husvagn eller husbil och gemensamhetslokaler som kan hyras, även för konferenser. Chilla Inn har restaurang, café och livsmedelsbutik. Ortens drivmedelsstation finns stationerad intill, där går det i dagsläget att tanka bensin och diesel. Servicen på orten gör att antalet besökare är många, speciellt under sommarmånaderna.

Q Star som äger drivmedelsstationen undersöker möjligheterna för att utveckla platsen till ett så kallat truckstop. En plats för exempelvis långtradarchaufförer att stanna till, övernatta och fräscha till sig. Fördelarna skulle vara många, både för chaufförerna som då får en plats efter E12 att stanna vid, en ort som dessutom erbjuder dagligvaror och restaurang. Fördelarna för Chilla Inn skulle vara ökad kundtillströmning och därigenom ökad lönsamhet.

Chilla Inn önskar att de kunde ta emot gods och paket, vilket skulle vara möjligt om grusplanen planerades om. För att godsleverantörerna ska stanna till krävs att det går att köra fram till den befintliga lastkajen utan att backa.

Barnen åker de första åren till Umgransele för sin skolgång, där finns förskolan Grantoppen och skola med förskoleklass - åk 3. I både Umgransele och Kattisavan finns flertalet föreningar, föreningen KIIS har tillsammans med driftiga människor utfört mycket exempelvis byggt lekpark och iordningställt ett gym.

Rusksele

Ligger i nordöstra delen av Lycksele kommun vid väg 363. Närmaste tätort är Lycksele som ligger 46 km bort.

En radie på 10 km från Ruskselecentrum visar att det bor 332 personer inom det området. Könsfördelningen visar att de är 56% är män, 44% kvinnor.

Åldersfördelningen är:

8% är över 80 år

20% är 65-80 år

50% är 20-65år

22% är 0-20 år

RUSKSELE	2018
Handlar'n i Ruskesele Cecilia 559082-6912	
Livsmedelsbutik, dagligvaror (Leverantör Axfood)	X
Post	X
Ta ut kontanter	X
Ombud Apotek	X
Ombud Systembolag	X
Svenska Spel / ATG	-
Bussgods	X
Paketutlämning	X
Erbjuder hemsändning	X
Café	X
Restaurang	X
Drivmedel	X
Idrottsanläggning	X
Församlingshem/Möteslokal	X
Förskola	X
Skola förskola-åk 2	X
bokbuss	X

Rusksele

I Rusksele med omnejd finns många företag, Hantverksgruppen, Nya norrlist och Vindelåns Snickeri för att nämna några. På dialogmötet lyftes att det varit flertalet elavbrott, vilket inneburit stora problem för boende och produktionsbortfall för företag. Kontakt har därför tagits med Skellefteå Kraft och från deras sida finns inplanerade åtgärder. Breddning av linjegator, uppsättning linjereläbrytare, samt ombyggnad av störningsdrabbad linje, under de kommande åren fortsätter de också reinvesteringen av äldre ledningar som är kvar i området. Detta sammantaget kommer att radikalt förbättra eltillförseln.

22 procent av de boende är i åldrarna 0-20 år, 50 procent är mellan 20-65 år. Orten har alltså en större del av något yngre personer, många är i arbetsför ålder. Trots detta har företagen svårt med kompetensförsörjning. Att det är svårt att hitta boende i Rusksele gör inte saken enklare.

På orten finns en aktiv pensionärsförening, hembygdsförening som ordnar aktiviteter, innebandy, tunnbrödsbak, adventsfirande och mycket mera, även Pingstkyrkan anordnar aktiviteter exempelvis Måndax som vänder sig till barn och unga. De driver också ortens fritidsgård som håller öppet någon kväll varje vecka.

I Rusksele finns en obemannad drivmedelsstation som Skellefteå bränslen drifrar, det finns också en dagligvaruaffär med omfattande service. De är exempelvis ombud för Systembolaget, Posten, Apoteket, säljer fiskekort och det finns möjlighet att ta ut kontanter. Utöver det är de ombud för Bussgods och DHL, där de hanterar ut/inlämning av paket och gods. Även Postens returer kan göras hos Handlar 'n i Rusksele men de har ingen kontanthantering för postens tjänster, vilket innebär att det inte går att köpa frakt eller att hämta/lämna postförskottspaket.

På orten finns också Restaurang 363 som serverar luncher alla vardagar och middag på fredagskvällar. De erbjuder också catering. I samarbete med Lycksele kommun äter förskola- årskurs 2 sin skollunch i restaurangen. I samma byggnad som restaurangen finns lägenheter. Beslut finns på att omvandla dessa/några av dem till trygghetsboende. Just nu utreds frågan kring hur och när.

Väg 363 går genom samhället, klyver den avlånga orten i två delar. Vilket lyftes på dialogmötet som ett stort problem eftersom vägen är vältrafikerad, ofta av tung trafik. Kontakt i frågan har tagits med vägverket både från kommunen och av de boende.

Lycksele kommun, Näringslivskontoret • Mars 2019 • Foto: Ingrid Sjöberg